

## Seniorenschaak op Rhodos

Het Europees kampioenschap voor senioren is dit jaar gehouden in Ixia, op het Griekse eiland Rhodos. De organisatie was uitstekend, de hoofdorganisator heeft een reisbureau en weet wat hij doet. Tevens was de prijs-kwaliteits verhouding van het 5 sterrenhotel een aangename verrassing. Voor een redelijke prijs werden mooie en ruime hotelkamers aangeboden en het eten was top.

De eerste paar dagen van het verblijf wilde het weer niet echt meewerken, maar dat verbeterde daarna gelukkig snel, hoewel de assistente van de organisator nog steeds klaagde dat ze normaliter op Rhodos geen jas hoeft mee te nemen. De temperatuur was dusdanig dat wij dat echter ook bij deze temperaturen niet nodig hadden...



Wat ik me voor dit toernooibezoek nooit heb gerealiseerd is hoe dicht de Griekse eilanden aan de Turkse kust grenzen. Vanuit mijn hotelkamer keek ik over het strand zo naar de bergachtige Turkse kust die niet verder dan enkele tientallen kilometers verwijderd kan zijn.

Mede door deze ligging heeft Rhodos nogal wat invloeden van verschillende volkeren gekend, al dan niet met vijandige bedoelingen. En is er zodoende veel te bekijken voor de historisch en/of archeologisch geïnteresseerde bezoeker.

De seniorenkampioenschappen worden sinds enkele jaren in twee categoriën georganiseerd, 50+ en 65+ waar dat vroeger alleen 60+ was. Ik zal voorlopig nog even geduld moeten hebben voordat ik bij de echte veteranen mag aanschuiven maar omdat ik een dag voor vertrek naar het toernooi mijn 60e verjaardag vierde (de tijd vliegt, het is bijna 51 jaar geleden dat ik leerde schaken van Toon Kok en lid werd van rechtsvoorganger club V.O.J.) hoor ik bij de "ouderen" binnen die categorie en daadwerkelijk had ik in negen ronden maar één tegenstander die me in dat opzicht de baas was.

Wat betreft het kampioenschap was ik van een vijftigtal deelnemers 9e geplaatst op mijn huidige rating. Naar verwachting zou een plaats in de toptien zodoende een normale prestatie zijn, maar een podiumplaats een zware opgave. Met de vorm leek het de eerste twee ronden wel goed te zitten want ik kwam met 2 uit 2 uit de startblokken en dat middels partijen waar ik wel tevreden over was, maar nadien ging het met mijn spel snel bergafwaarts. En dan doel ik vooral op het overgrote aantal gemiste kansen.

Zo kon ik in de derde ronde tegen de Deens/IJslandse grootmeester Henrik Danielsen tientallen zetten lang op ieder gewenst moment f4.. spelen waarna de stelling geblokkeerd raakt (na en passant slaan staat hij eerder wat minder) en hij naar eigen zeggen remise wilde aanbieden. Maar een vreemde koppigheid deed mij deze zet alsmaar uitstellen – om alle mogelijkheden te behouden – tot het niet meer kon. Ook toen kon ik nog remise maken, merkte dat ook op maar vond het ingewikkeld en meende een eenvoudiger weg te zien. En dat was een vergissing waardoor de partij verloren ging. Een ander mogelijk nog ernstiger voorbeeld was de partij tegen de Roemeense meester Sandor Biro waar ik na een tactische slagwisseling in de tijdnoodfase een volstrekt gewonnen stelling overhield. Dat ik deze partij niet heb gewonnen en hoeveel eenvoudige kansen ik daarbij tot letterlijk het laatste moment heb laten liggen zal ik verder onvermeld laten. Want ik wil niet op mijn geweten hebben dat de lezer bij het aanschouwen van zo veel ellende de tranen in de ogen schieten.

Dus laat ik het bij de opmerking dat de engine Stockfish op een gegeven moment mijn voordeel uitdrukte in de waarde +18 en kenners weten dat dat heel erg veel is.



Was het dan een catastrofaal verlopen toernooi? Welnee, dat was het ook niet, want ondanks de vele gemiste kansen haalde ik uiteindelijk 5 ½ punt, en de berekening leert dat ik op basis van mijn huidige rating en verwachte score van 5,6 zou moeten halen. Een marginaal verschil wat te verwaarlozen is, en met die score werd ik 10e (als 9e geplaatst), ofwel gedeeld 6e, naar gelang. Niet bijzonder goed maar normaal. Wellicht dat de strijdlust en het “bikkelen” de gemiste kansen in zekere zin hebben gecompenseerd. Positief is in elk geval dat het nog steeds beter kan, als ik die vreemde momenten wat beter in de greep kan krijgen.

Op de foto ziet u mij in actie in de 9e en laatste ronde. Op de achtergrond met een zwart jasje een levende legende bij de dames 65+, de veelvoudig wereldkampioene bij de dames Nona Gaprindaschvili. En links in de achtergrond de heer Gayson tegen wie ik de onderlinge partij in de 2e ronde heb gespeeld die ik nu ga bespreken.

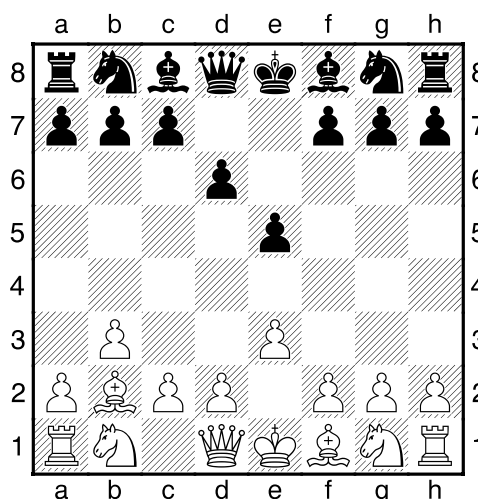
**Gayson,P (2122) - Welling,G (2310) [B15]**

19th ch-Euro Seniors +50 Rhodos GRE (2.8), 07.04.2019 [GW]

Een partij waar ik redelijk tevreden over was en die typerend is voor de wijze waarop spelers die op papier net wat zwakker zijn kunnen worden verslagen. In de opening, die verder niet zo veel voorstelt wordt de witspeler gedwongen zelfstandig na te denken, in het middenspel onder druk gezet met actieve positionele zetten, en in het eindspel - in het nadeel geraakt - lukt het hem niet meer zijn stelling te verdedigen.

**1.e4**

Met de witte stukken voerde ik in enkele partijen een identieke strategie met Larsen's opening 1.b3 e5 2.♘b2 d6 3.e3



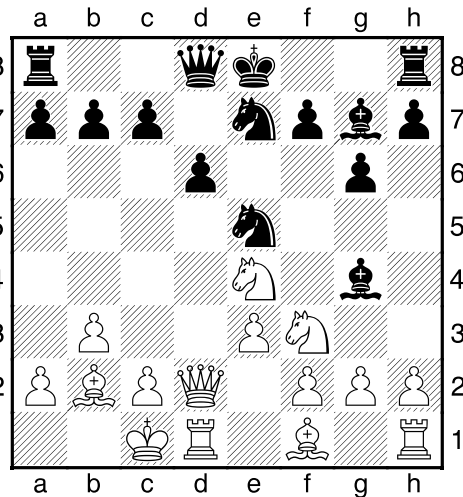
om de tegenstander niet de kans te geven meer dan een paar zetten op zijn geheugen voor openingsvarianten te vertrouwen. Er volgde 3...g6

(In de partij Welling,G (2310)-Danielsen,H (2499) Rhodos GRE 2019 volgde 3...♟f6 4.c4 c6 5.d4 ♞bd7 6.♟f3 e4 7.♟fd2 d5 8.cxd5 cxd5 9.♙a3 ♙xa3 10.♞xa3 a6 en nu is een structuur uit een Franse verdediging met verwisselde kleuren ontstaan waar wit iets betere stukken heeft (slechte looper geruild). Na 11.♙e2 0-0 12.0-0 b6 13.♞c2 ♙b7 14.♞ac1 ♞e7 15.♞b2 ♞fc8 16.♞xc8+ ♞xc8 17.♞c1 ♞xc1+ 18.♞xc1 g6 19.♞ab1

$\text{♞d6}$  20.  $\text{♞a3}$   $\text{♞xa3}$  21.  $\text{♜xa3}$   $\text{♜e8}$  22.  $\text{♜c2}$   $\text{♜c7}$  stond wit misschien een fractie beter maar had thematisch  $\text{f4}$  kunnen spelen hoewel de kansen op uitbouw van de stelling gering zijn. Op koppige wijze verzuimde wit deze zet ook in het vervolg te spelen (in de vergelijkbare variant van het Frans wordt deze altijd in een vroeg stadium gespeeld), kreeg wat ruimtenadeel op de koningvleugel en verloor uiteindelijk zelfs nog.

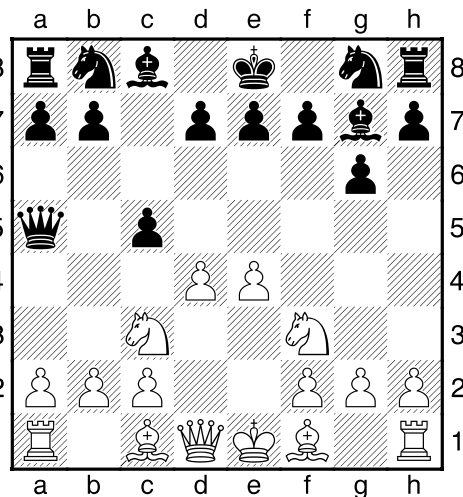
Actief lijkt  $\text{f5}$  maar na  $\text{d4 e4 5.d5!}$  komt wit erg mooi te staan.)

$\text{4.d4 ♜g7 5.dxe5 ♜xe5}$  ( $\text{5... ♞d7}$  komt in aanmerking)  $\text{6. ♞c3 ♞e7 7. ♞f3 ♜g7 8. ♞d2 ♜bc6 9.0-0-0}$  (Met een actieve stelling en ontwikkelingsvoorsprong, zwart moet dus oppassen en deed dat niet ..)  $\text{9... ♜g4 10. ♞e4 ♞e5}$



( $\text{10...0-0 11. ♞f6+ ♜xf6 12. ♜xf6}$  doe je niet graag maar dit is verliezend)  $\text{11. ♜b5+! ♞7c6 12. ♞xe5 dxe5 13. ♜xc6+ bxc6 14. ♞c3 ♜xd1 15. ♞xd1}$  en zwart zag al niets beter meer dan de dame te geven, Welling,G (2310)-Mihai,C (1973) Rhodos GRE 2019 want na  $\text{15... ♞c8 16. ♞xc6+ ♜f8 17. ♞f6!}$  kan zwart opgeven **1...c6**

Een zetvolgorde strategie om de zwartspeler uit zijn kennisveld te halen. In een latere partij speelde ik wel meteen  $\text{1...g6 2.d4 ♜g7 3. ♞c3}$  en toen het wat frivole  $\text{3...c5}$  (in plaats van solide  $\text{3...c6}$ )  $\text{4. ♞f3 ♞a5!?$



$\text{5. ♜e2}$  (Ik heb al diverse tegenstanders een stuk ontfutseld na  $\text{5. ♜c4? cxd4 6. ♞xd4 ♞c5!}$ )  $\text{5... ♞c6 6.d5 ♞d4 7.0-0 ♞xf3+ 8. ♜xf3 d6 9.a4 ♞f6 10. ♜d2 0-0 11. ♞b5 ♞d8 12.c4}$  en zwart heeft weinig te vrezen maar kan in actieve zin ook weinig beginnen, Reisch,S (2146)-Welling,G (2310) Rhodos GRE 2019

**2.d4 g6!? 3. ♞c3**

Wit kan proberen profijt te trekken van zwarts zettenvolgorde middels  $\text{3.c4 ♜g7 4. ♞c3 d6}$  en dan bijvoorbeeld  $\text{5.f4}$  ( $\text{5. ♞f3 a6}$  met als idee  $\text{..b5}$  is door Larsen gespeeld en goed te doen)  $\text{5... ♞b6!?$  en zwart oefent druk uit op wits centrum, bijv.  $\text{6. ♞f3 ♜g4 7.d5 ♞d7 8. ♞c2 ♜xf3 9.gxf3 ♞gf6 10. ♞f2 0-0 11. ♞xb6 axb6 12. ♜e3 ♞h5 13. ♜d2 ♞c5 14. ♜h3 ♞a4 15. ♞ab1 ♞xc3 16.bxc3 ♞xa2+ 17. ♜d3 ♜h6 18. ♞xb6 ♞xf4+ 19. ♜xf4 ♜xf4 20. ♞xb7? ♞d2# 0-1}$  Kiesekamp,M (2235)-Welling,G (2370) Berlin 1999

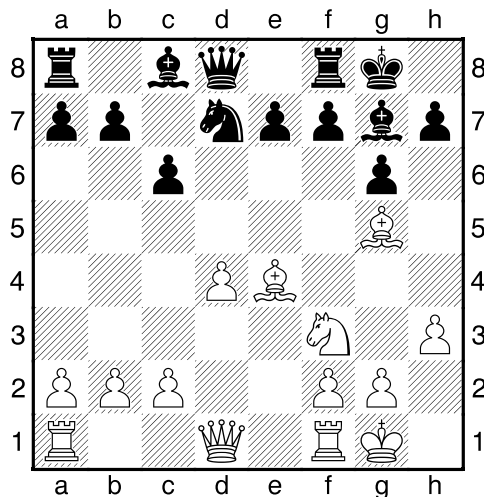
**3...d5**

Na de reguliere zetvolgorde 3...♙g7 speelt de witspeler altijd 4.♙c4 (en met mijn zetvolgorde heb ik hem op het terrein van de voortzetting 4.♘f3 d5 geloodst)

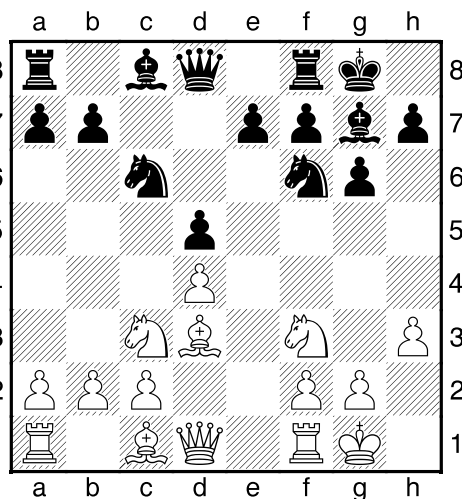
#### 4.exd5

Normaliter wordt de spanning gehandhaafd met 4.h3 ♙g7 5.♘f3 bijvoorbeeld 5...dxe4 6.♘xe4 ♘f6 (6...♙f5!? 7.♘g3 ♙e6 heb ik gespeeld in de partij Tari,A-Welling,G Oslo 2016) 7.♙d3

(7.♘xf6+ exf6 en in ruil voor de dubbelpion controleert zwart centrale velden en kan zijn stukken goed ontwikkelen.) 7...♘xe4 8.♙xe4 ♘d7 9.0-0 0-0 10.♙g5



en die stelling kreeg ik dit toernooi via zetverwisseling op het bord : 10...♘f6 (Zwart doet er wellicht verstandiger aan met 10...♗a5 11.c3 e5 tegenspel in het centrum te zoeken) 11.♙d3 ♙e6 (Nu lijkt 11...♗b6 beter hetgeen ook ..c5 in de stelling brengt.) 12.♞e1 ♙d5 13.♘e5 ♗d6?! 14.♗e2 b5 15.c3 a6 16.♙f4 en zwart moest tijd verliezen in Biro,S (2196)-Welling,G (2310) Rhodos GRE 2019. Deze partij zou de slechtste van mijn hele toernooi worden omdat ik de tegenstander in een tactische slagwisseling overspeelde en nadien in totaal gewonnen stelling (de engine geeft op een gegeven moment zelfs +18 aan) niet zou winnen ... 4...cxd5 5.♘f3 ♘f6 6.h3 ♙g7 7.♙d3 0-0 8.0-0 ♘c6



Wit heeft naar een rustige stelling gestreefd maar potentieel is er een onevenwichtigheid omdat de pionnenstructuur niet symmetrisch is. Bovendien blijkt dat de witspeler die uit zijn theoretische voorbereiding is gehaald, niet goed weet hoe hij effectief moet bouwen.

#### 9.♙e3

Een typische verlegenheids zet

#### 9...♘b4 10.♘e5

10.♙e2 ♙f5 11.♞c1 ♞c8 en zwart staat wat comfortabeler

#### 10...♘xd3 11.♘xd3

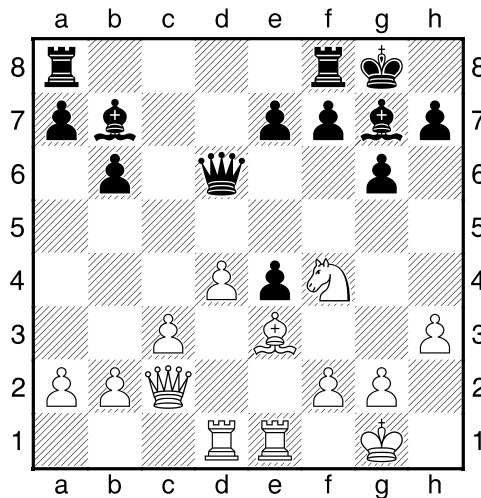
Een tweede verstoring van de balans, een paard geruild voor een loper

#### 11...♘e4!

Een actieve positionele zet waarmee zwart enig initiatief genereert. De dubbelpion is geen probleem

omdat zwart deze altijd wel kan oplossen.

12. ♖xe4 dxe4 13. ♖f4 b6 14. c3 ♙a6 15. ♖e1 ♗d6 16. ♗c2 ♙b7 17. ♖ad1



17...f5!?

Erg ambitieus, weliswaar zijn de zwaktes op de witte velden niet van groot belang, maar wellicht had zwart beter eerst de torens geactiveerd, bijv. met 17...♖fd8 en/of 17...♖ac8 alvorens wat met zijn pionnenmeerderheid te doen.

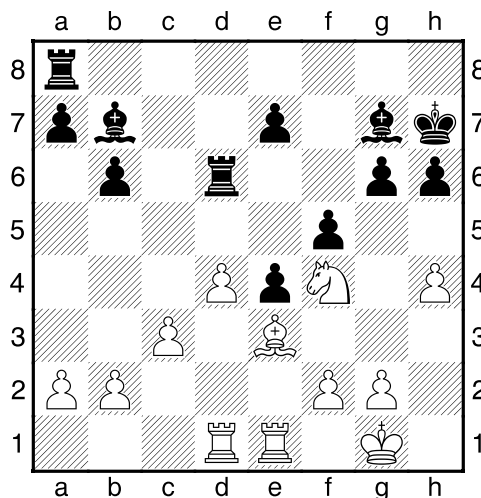
18. h4

18. ♗b3+ ♔h8 dan faalt 19. ♖e6? (19. d5 ♖fd8 20. c4 ♙c8) 19...♙d5 met stukwinst

18...h6?! 19. ♗b3+

19. c4 komt in aanmerking

19...♔h7 20. ♗e6 ♖f6 21. ♗xd6 ♖xd6



Geen gelukkige ruil, zwart controleert de stelling, kan altijd zijn dubbelpion oplossen en heeft een potentieel krachtig looperpaar

22. g3 ♖ad8 23. ♖c1 ♙f6 24. ♖h3

Decentraliseert

24...e5 25. dxe5 ♙xe5 26. ♖f4 ♙f6 27. ♖e2 g5

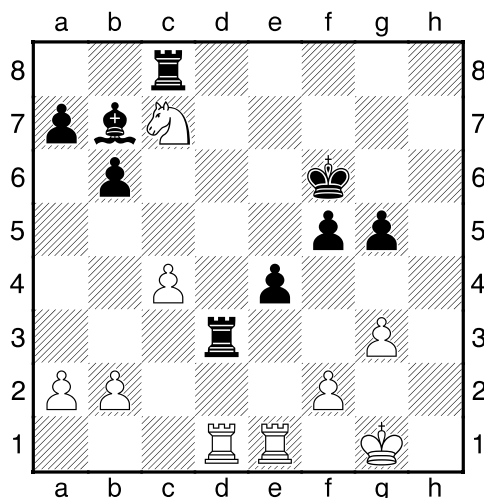
En zwarts meerderheid is in beweging gekomen

28. hgx5 hxg5 29. ♖d4 ♖d5

Enige tijd werd geïnvesteerd in de gevolgen van 29...♔g6 30. ♖b5 ♖d7 31. ♖xa7 ♖h7 om op aanval te spelen. Bijvoorbeeld : 32. ♖b5 ♙e5 33. ♖ed1 ♖xd1+ 34. ♖xd1 f4 met winnende aanval. Achteraf lijkt het erg sterk, maar het is geen praktische beslissing om in een voordelige stelling een niet geheel duidelijke mogelijkheid zonder weg terug te kiezen.

30. ♖e6 ♖g8 31. ♖cd1 ♔g6 32. c4 ♖d3 33. ♙d4? ♖h8

Niet slecht, maar doorslaggevender was 33...♙xd4 34.♘xd4 ♖d8! 35.♗xd3 exd3 36.♘b3 d2 37.♖d1 ♙f3  
38.♗xd2 ♖h8 met ondekbaar mat  
34.♙xf6 ♜xf6 35.♚c7 ♞c8?



35...♖hd8 houdt het winnend voordeel in stand. In een engine-loos tijdperk had ik waarschijnlijk nooit gemerkt dat deze logische zet het voordeel uit handen geeft.]

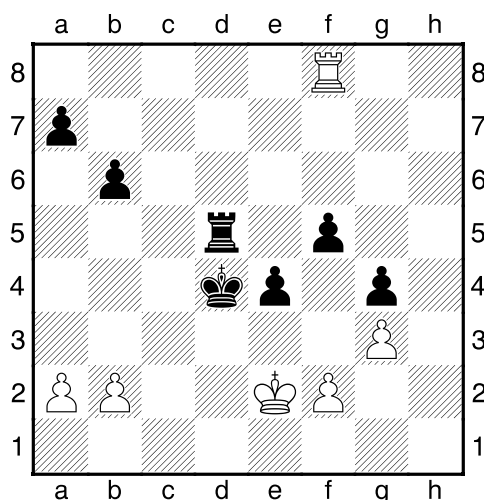
36.♚d5+?

Wit kan namelijk 36.♚e8+!! spelen en het paard is onkwetsbaar, na 36...♜g6 37.♚d6 ♖xd1 38.♗xd1 ♖d8 is er niet veel meer over van het zwarte overwicht

36...♙xd5 37.cxd5 ♖xd1 38.♗xd1 ♜e5 39.d6 g4 40.d7 ♖d8

De tijdnoodfase is voorbij en zwart gaat een pion winnen in een toreneindspel

41.♜f1 ♜e6 42.♜e2 ♖xd7 43.♖h1 ♜e5 44.♖h8 ♜d4 45.♖f8 ♖d5



Zwart heeft zijn stukken optimaal geposteerd en kan nu proberen voortgang te boeken. In de partij lukt het uiteindelijk in een toegang tot wits damevleugel te forceren voor zwarts actieve koning. Ik heb nog niet geanalyseerd of wit zich daartegen effectiever had kunnen verdedigen.

46.♖f7 a5 47.♜d2 a4 48.♖a7 ♜c4+ 49.♜e2 ♜b4 50.♖a8 ♖d3 51.♖c8 a3 52.bxa3+ ♖xa3 53.♖c2 b5 54.♜d2 ♖d3+ 55.♜e2 ♖c3 56.♖b2+ ♜a4 57.♜d2 b4 58.♜e2 ♜a3 59.♖d2 ♖f3 60.♖d4

Zwarts plan was 60.♖c2 e3 61.fxe3 ♖xg3 met activering van de toren, bijv. 62.♜f2 ♖h3

60...♖d3 61.♖c4 ♖c3 62.♖d4 ♖c2+ 63.♜e3 ♖xa2 64.♖d5 b3 65.♖xf5 b2 66.♖a5+ ♜b4

66...♜b3 67.♖b5+ ♜c4 68.♖b8 ♖a3+ en ..♖b3 wint ook soepel.

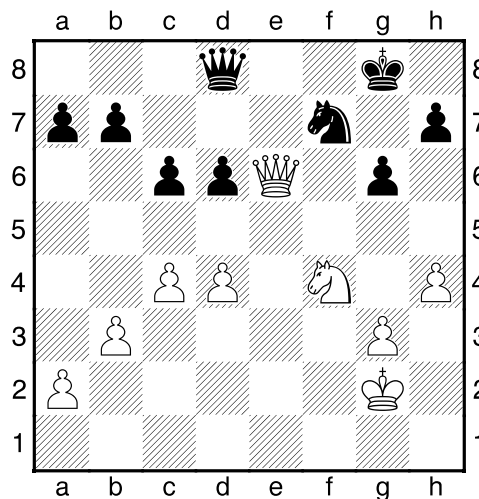
67.♖xa2 b1♖

En wit heeft geen fatsoenlijk veld voor de toren

68.♖d2 ♖e1+ 69.♖e2 ♖c3+ 70.♜xe4 ♖f3+ 0-1

**Pavlovic,Milos (2492) - Welling,G (2310) [A20]**

19th ch-Euro Seniors +50 Rhodes GRE (9.2), 14.04.2019 [GW]



In de laatste ronde speelde ik met de zwarte stukken op bord 2 nog om een podiumplaats maar na een rustige Engelse opening met 1.c4 e5 2.e3.. werd spoedig duidelijk dat het er vandaag niet in zou zitten want grootmeester Pavlovic hield de zaken goed onder controle en bereikte met superieur positieospel een overwegende stelling. De diagramstelling getuigt daar van, zwart staat niet direct verloren maar kan zich nauwelijks bewegen. Het belangrijkste lichtpuntje voor mij was dat Pavlovic dusdanig veel tijd in zijn goede spel had gestoken, dat hem slechts een minuutje restte tot aan de tijdcontrole. Er volgde :

**28...♔f8**

De engine Stockfish is niet zo onder de indruk en meent dat zwart zonder belangrijk nadeel kan afwachten met 28...♔g7 29.♕f3 ♕f8 . Ik had een actievere gedachte.

**29.b4**

Uitbouw van wits ruimte voordeel, maar het had niets mogen opleveren

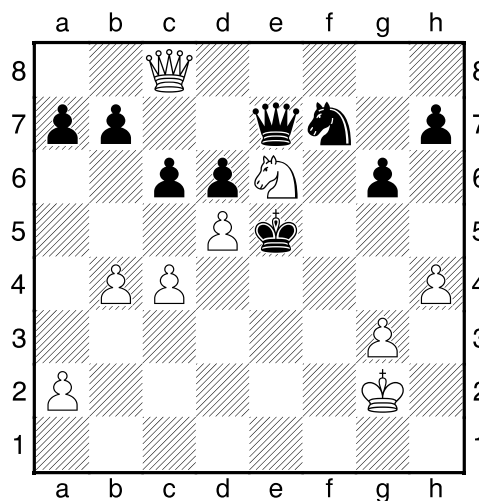
**29...♖e7!?**

Een provocatie gezien zijn enorme tijdnood, daar waar 29...♖e8 dameruil afdwingt en de remise dichtbij brengt, indien 30.♖f6 ♖e4+

**30.♖c8+ ♕g7?!**

En nog een zet om de tegenstander te verwarren, terwijl 30...♖e8 31.♖xb7 g5 32.hxg5 ♖xg5 zwart waarschijnlijk remise oplevert door zijn actieve stukken. Ik hoopte op het schokeffect wat mijn geplande 32e zet teweeg zou brengen in een desperate poging alsnog het podium te bereiken.

**31.♘e6+ ♕f6 32.d5 ♕e5!!**



Steinitz poneerde al dat de koning een sterk stuk is en op deze manier neemt de zwarte koning deel aan de strijd en de belegering van wits voorgeschoven pionnen. Natuurlijk is het ook gevaarlijk maar de engines beloven zwart hierna gelijkwaardig spel. En met 50 minuten op de klok tegen minder dan 1 minuut zijn er dus kansen.

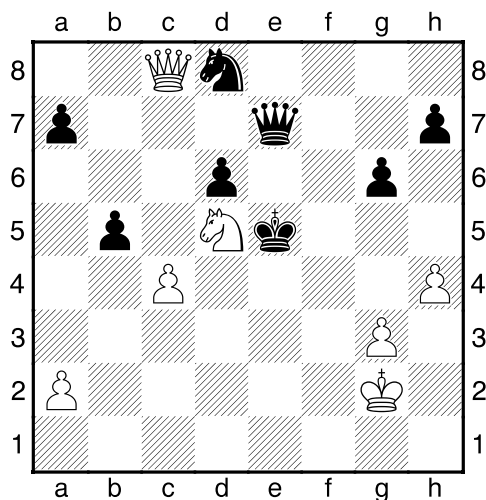
33.dxc6 bxc6 34.♖f4 ♘d8?!

Zwart kan objectief beter doorzetten met 34...♔d4 35.♙xc6 ♚e4+ 36.♙xe4+ ♕xe4 en maakt dan door zijn actieve koning remise, bijv. 37.♘e6 ♘e5

35.b5 cxb5

Plots dreigt ..♙b7+ met dameruil waarna zwart door zijn actieve koning aan de goede kant van de score zit. De witspeler was duidelijk in paniek en vond in zijn laatste seconden niet de beste riposte

36.♘d5



Heel sterk was 36.♙g4 en nu is zwarts koning in gevaar. Er is waarschijnlijk niet beter dan 36...d5 37.♘xd5 ♙f7 38.♘f4 en wit is in het voordeel (38.♙g5+ ♙f5 39.♙xd8 zou zwart echter eeuwig schaak opleveren na 39...♙c2+)

36...♙b7??

Zonder enig nadenken gespeeld. Met het eenvoudige 36...♙e8 blijft de stelling in balans en moet wit de tijdcontrole ongeschonden zien te halen.

37.♙xd8 bxc4 38.♙f6+

Om onduidelijke redenen had ik alleen naar 38.♙e8+ gekeken en de tekstzet helemaal niet gezien. Niet alleen heeft wit door twee snelle zetten weer een minuut opgespaard, zwart verliest ook geforceerd de dame. Een wat ongelukkig einde van de partij en het toernooi.

1-0

Want er volgt 38...♕e4 39.♙f3+ ♕e5 (39...♕d4 40.♙e3+ ♕xd5 41.♙f3+ met damewinst) 40.♙e2!+ ♕f5 41.g4#

Gerard Welling